

VECKOBLADET

Nr 12 webbform

090403

Påsklov

Veckobladet tar påsklov nästa vecka då redaktionen har annat på programmet.
Glad Påsk och på återseende den 10/4.

Kulturtips

Frankenstein - Kesselofski & Fiske.
Picknickteater på Victoria 3-4 april. [Läs mer](#)

Den Vilda Bebin
På Teater Sagohuset i Lund 4, 5, 6, 7, 25 och 26 april. Vår största succé någonsin, nu tillbaka i Lund efter 150 spelningar allt från Shanghai till Finnsång. Sista chansen att se Lilla Vild, Herr Kanin och Herr Giraff åka ut på ett oförglömligt äventyr. [Läs mer](#)

Tills döden skiljer oss åt
Söndag 5 april på Lunds Stadsteater. [Läs mer](#)

Spring awakening
Tisdag 7 april & onsdag 8 april på Lunds Stadsteater. [Läs mer](#)

Matteuspassionen av J. S. Bach
I Lunds Domkyrka onsdag 8 april 18.30, i S:t Andreas kyrka Långfredag 10 april 18.00.
[Läs mer](#)

Caroline af Ugglas
KB lördag 11 april [Läs mer](#)

Miss Li
Babel 11 april. [Läs mer](#)

Tolvan Big Band
Uruppförande på Victoriateatern, picknickkonsert 14 april. [Läs mer](#)

Heta påsknätter

Sydsvenskans väderprognos har blivit mycket roligare att läsa sen man krympte x-axeln på diagrammet över temperaturutvecklingen. Nu blir svängningarna dramatiska.

Av dagens kurva framgår att nattemperaturen väntas parkera sej på cirka sju plusgrader. Dagtemperaturen stiger till tolv på tisdagen, den sista dag som visas än så länge. Vi har tillåtit oss att extrapolera den kurvan och når då upp till 17 grader på onsdagen och 22 på skärtorsdag.

Den dagen startar den traditionella påskvandringen. För nattemperaturen ger vi ingen säker prognos, men hett blir det genom den intensiva strålningsvärmens från lägereldens snustorra ved.

Anpassa kläder och utrustning därefter och kom med! Mer info från och anmälan till *Gunnar Sandin*, 135899

Russeltribunal planeras om Israels krig mot Gazaremsan

När Per Gahrton nyligen på stadsbiblioteket talade om Israel och Palestina, restes från publiken frågan om en Russeltribunal om Israels krigsförbrytelser. Nu ser den ut att bli verklighet.

I början av mars offentliggjordes beslutet om en "Russel Tribunal on Palestine". Initiativet stöts av över hundra internationellt kända personer – listan innehåller dock ännu ingen från Sverige.

Tribunalen har ett vidare syfte än att tydliggöra Israels roll. Den ska tydliggöra USAs och EUs speciella ansvar i förhållande till övergreppen mot det palestinska folket, som har berövats sina grundläggande rättigheter. Målet är att få FN och dess medlemsstater att göra upp med det specialförhållande som möjliggör att Israel aldrig straffas för sina förbrytelser.

För att tribunalen ska lyckas påverka det internationella samfundet behövs stöd och opinionsbildning i varje enskilt land.

Bertil Egerö

[Russeltribunalens hemsida](#)

Mattips — Nässeldagen

Idag har jag plockat späda nässlor vid Höje ås stränder där vita svanar gled med strömmen i solvärmens och röken från en eld borta vid mandéernas dopplats ringlade mellan pilarna. Nässeldagen kom plötsligt. Svedan i fingrarna stimulerar.

Gunnar Stensson

När öronen håller på att ramla av

Ibland tror man inte sina öron. Jag fick höra att Hyresgästföreningen i Lund hade haft årsmöte. Årsmötets ordförande, en klassisk förtroendeposition, var Lars Bergwall, partiföreträdare för centerpartiet, vice ordförande i kommunstyrelsen. Bergwall är ordförande i LKF, Lunds kommunala fastighetsbolag, och därmed hyresgästföreningens viktigaste förhandlingsmotpart.

Jag blev alldeles perplex när jag hörde det. Jag var tvungen att ringa till hyresgästföreningens ordförande Bengt Karlsson (nej inte han med lundaböckerna) och fråga om det jag hört var sant.

- Jo det stämmer, sa han. Han var ordförande på årsmötet i fjor också.
- Varför just han, är han särskilt kvalificerad som ordförande?
- Nej, inte för något särskilt. Men vi ville ha en lundabo, och vi har ju goda kontakter med honom.
- Skulle man inte kunna tänka sig att ni tagit någon som lite mera var i samklang med hyresgäströrelsens traditioner, säg en socialdemokrat?
- Nej, vi vill just komma bort från de gamla politiska banden.

Av och till har väl jag och andra haft tankar om vad som har hänt med de gamla folkrörelserna: kooperationen, fackföreningsrörelsen m.fl. Det är en fråga som inte bara angår oss som började i Unga Örnar och tänker sluta Fonus händer. Läget är inte det bästa, har man förstått, men detta slår väl det mesta?

Jag ska inte säga vad jag tycker om Lars Bergwall som politisk motståndare – det skulle bara leda till juridiska tråkigheter. Mina åsikter här är heller inte poängen och jag är inte medlem i hyresgästföreningen. Men man undrar: hur i helvete kan Hyresgästföreningen i Lund välja att som ordförande på sitt årsmöte ha huvudrepresentanten för sin förhandlingsmotpart? Det är som, ja vad ska jag säga, som om Djurskyddsföreningen hade valt en slaktare.

Sten H.

V-uttalande: Skrota IPRED!

IPRED-lagen, som började gälla den 1 april i år, är ett hot mot rätts säkerheten i Sverige. Genom att göra privata aktörer till polis, åklagare och domare i fildelningsfall blir lagen en fråga om ekonomisk vinst och inte om rättsskipning.

Genom möjligheterna till snabb och enkel fildelning över internet har sättet vi tar till oss musik, film och TV förändrats. Genom att driva på för införandet av IPRED-lagen försöker medieföretagen vrida klockan tillbaka, istället för att bejaka den tekniska utvecklingen och de möjligheter den ger.

Vänsterpartiet kräver att fildelning för icke-kommersiellt bruk legaliseras och att digitala bibliotek för utlåning av film och musik skapas. På så sätt kan skapare av musik och film garanteras ersättning för sitt arbete, samtidigt som tillgängligheten till såväl kända som okända verk ökar.

Styrelsen, Vänsterpartiet Lund

Andreas Malm: Hatet mot muslimer

Vid några tillfällen har VB uppmärksammat hatet mot muslimer. Massmedia fick chansen att odla det under principiell förklädnad i samband med Gaza-demonstrationen för ett par veckor sedan, då sionister som självutnämnda företrädare för det judiska samhället tillsammans med sverigedemokrater och folkpartister ondgjorde sig över muslimsk "antisemitism". Det norska Framskrittpartiets vackra blonda ordförande hävdade käckt att sharialagar tagit över i Rosengård.

Nu har Andreas Malm publicerat en historisk redovisning av fenomenet hat mot muslimer på 700 sidor. För två år sedan var han i Lund och presenterade sin klimatbok "Det är vår bestämda uppfattning...", som för resten går på bokrea för 79 spänn, tror jag. Verkligheten har hunnit ikapp hans teser.

I tisdags hörde jag en liten debatt i morgonekot mellan Andreas Malm och Sydsvenskans krönikör Carl Rudbeck. Nedan följer ett snabbreferat.

Andreas Malm:

Hatet mot muslimer växer i hela Europa. Extrema högerpartier i flera länder har gjort det till en huvudfråga. Det krav man ställer är att muslimerna ska fördrivas, flyttas bort från Europa. Det har visat sig att detta är ett recept att vinna väljare. I Sverige drivs kravet av Sverigedemokraterna. De har kommit in i politikens huvudfråga. Det är risk att hatet växer till följd av den situation på arbetsmarknaden som är en konsekvens av den ekonomiska krisen.

Carl Rudbeck:

Du har gjort en respektingivande fakta-samling. Men du överdriver Sverigedemokraternas betydelse. Det är en extrem sekt som aldrig kommit över 3% i något val. Men man måste skilja mellan hat mot muslimer och kritik av religionen islam. Vi kritiserar kristendomen fritt. Det måste vara möjligt att kritisera islam lika fritt. I Sverige har vi vid flera tillfällen gjort eftergifter för påtryckningar. Vi publicerade aldrig Muhammedteckningarna. I Göteborg togs tavlor bort från en utställning.

AM:

Detta är typiskt! Varje gång vi tar upp den rasistiska diskrimineringen av muslimer får vi detta i ansiktet! Naturligtvis får man kritisera islam. Det är inte det det handlar om! Men det är naivt att inte se att Muhammedteckningarna ingår i ett helt annat politiskt sammanhang än kritiken mot den etablerade kristendomen. Kristendomskritiken drabbar en etablerad majoritet. Muhammedteckningarna ingår i hetsen mot en utsatt minoritet. Det är bra att de inte har publicerats i Sverige. Det tyder på sans på redaktionerna. De ingår direkt i en hetskampanj mot muslimer.

CR:

Kritik av islam innebär inte att man hatar muslimer. Vi måste ha rätt att kritisera islam liksom andra religioner. Fördomarna mot muslimer delas bara av en minoritet.

AM:

Den minoriteten växer! Ingen förnekar rätten att kritisera islam. Kampanjen mot muslimer finns i debattens huvudfråga. På arbetsplatserna är det en nackdel att ha muslimska namn. Direkt rasistiska texter finns i media. Det är bara att läsa tidskriften Access. Och en skribent i Expressen påstod häromdagen utan att bli motsagd att muslimerna var ett problem att de födde så många barn.

Carl Rudbeck fick sista ordet och hävdade åter att kritik mot islam inte innebär hat mot

muslimer.

Kommentar

Carl Rudbeck var på defensiven och hade egentligen bara ett argument, nämligen att kritik av islam är en annan sak än hat mot muslimer. Det argumentet kan inte avfärdas.

Vi har rätt och till och med skyldighet att kritisera teokratier, stater byggda på religion, som Saudiarabien, Iran, talibanernas Afghanistan och Jordanien. Vi accepterar inte lagar som härleds från Koranen och den religiösa traditionen. Vi är kritiska mot religiösa föreställningar om paradiset och eviga straff. Vi vägrar att acceptera hierarkiska religiösa maktapparater som den katolska kyrkan och fundamentalistiska tolkningar av Koranen. Så visst har vi frihet att kritisera och visst gör vi det.

Men vi kräver samma rätt att kritisera judendomen. Liksom inom islam finns inom judendomen fundamentalistiska politiska anspråk som härleds ur heliga skrifter, i judendomens fall Gamla testamentet. Det är från Gamla testamentet föreställningen om Israel som judarnas förlovade land härrör. Det är på det fundamentet den sionistiska ideologin bygger, föreställningen om en stat endast för judar eller anhängare av judendomen. Detta tas än idag på största allvar. Man ser i Haaretz annonser från släktforskningsföretag som erbjuder sig att forska fram ens judiska påbrå (vid sidan av annonser som erbjuder kontakter med ryska kvinnor).

Från Gamla testamentet kommer föreställningen att alla judar har rätt att bli medborgare i staten Israel liksom föreställningen om en av Gud given rätt att fördriva palestinierna. Konsekvenserna av de föreställningarna har förgiftat Mellanöstern (och världen) i 60 år.

Men vi är inte fundamentalister. Vi vördar visdomen i Gamla testamentets profetiska skrifter och den mångtusenåriga judiska religiösa traditionen. Vi erkänner mångfalden i den muslimska världen och uppskattar dess tolerans mot människor som står utanför islam, vilket var regel under dess storhetstid. Vi beundrar de vetenskapliga och filosofiska insatser som judendomen och den muslimska världen bidragit med.

Gunnar Stensson

Heta påsknätter

Sydsvenskans väderprognos har blivit mycket roligare att läsa sen man krympte x-axeln på diagrammet över temperaturutvecklingen. Nu blir svängningarna dramatiska.

Av dagens kurva framgår att nattetemperaturen väntas parkera sej på cirka sju plusgrader. Dagtemperaturen stiger till tolv på tisdagen, den sista dag som visas än så länge. Vi har tillåtit oss att extrapolera den kurvan och når då upp till 17 grader på onsdagen och 22 på skärtorsdag.

Den dagen startar den traditionella påskvandringen. För nattetemperaturen ger vi ingen säker prognos, men hett blir det genom den intensiva strålningsvärmerna från lägereldens snustorra ved.

Anpassa kläder och utrustning därefter och kom med! Mer info från och anmälan till

Gunnar Sandin, 135899

Språklekar/Don't mention the war

Obama lovade change, förändring. Och nu förändras sannerligen USA.

Obama lovade avsluta Irakkriget, han lovade ta hem trupperna: Nu blir en stor del av trupperna kvar; de kommer dock att kallas något annat: "rådgivande och stödjande", inte "stridande trupper".

Inte heller ingår "krig mot terror" längre i Obamas språkbruk. Utrikesminister Clinton menar att det talar för sig själv.

På samma sätt finns inte längre "fientliga stridande", som USA under Bush ansåg sig kunna hålla fångna på obestämd tid.

Under Obama ska inte längre den juridiska termen "fientligt stridande" användas för fångarna i Guantanamo, Kuba, och Bagram, Afghanistan; men USA ska fortfarande ha rätt att hålla misstänkta terrorister på obestämd tid.

Bryter Obama med Bush? Återställer språket, möjligen. En "förändring" som knappast gör skillnad för alla dem som hålls fångna på de amerikanska militärbaserna i Guantanamo eller Bagram.

Eller de många som kommer att fängslas och på obestämd tid stängas in i det utbyggda Bagram. Eller de många civila som kommer att dödas i Afghanistan – och i Irak.

I denna språkliga lek spelar vi med. Istället för att stå upp för mänskliga rättigheter och folkrätt.

Istället för att delta i det stora spelet borde Sverige ta hem sina soldater.

Anders Davidson

"Change" – trots allt

Den amerikanska vänstern är inte nådig mot Barack Obamas ekonomiska politik. Nu gödslar han bankerna med skattebetalarnas pengar, menar de, och undrar om det var sådana åtgärder Obama avsåg när han talade om "change" under valrörelsen. Obamas finansminister Timothy Geithner har lagt fram ett kontroversiellt förslag till hur den finansiella krisen skall hanteras. Liberala amerikanska ekonomer med Paul Krugman i spetsen förkastar detta program och menar att endast förstatligande av bankerna kan rädda situationen.

Om man bortser från de nyheter som ger stora rubriker i tidningarna och ser till vad som hänt i USA under de drygt två månader som gått sedan Obama tillträdde som president, är det i själva verket häpnadsväckande vad han har åstadkommit – i progressiv riktning.

Inbjudan

I slutet av januari 2009 inbjöd Barack Obama hundra fackliga ledare och företrädare för arbetare till ett möte i Vita Huset. Han förklarade då att "för honom var arbetarrörelsen inte problemet, för honom var arbetarrörelsen lösningen på problemet". Problemet var naturligtvis den ekonomiska krisen. Enligt Obama krävdes det en inkomstökning för de amerikanska arbetarna och övriga delar av medelklassen för att man skulle få den ökning av efterfrågan som behövs för stabilitet i ekonomin. Han uppmanade amerikanska arbetare att organisera sig fackligt. (I dag är i USA bara 7,4 % av arbetarna i privat verksamhet anslutna till fackföreningar och de fackligt anslutna har i genomsnitt 20 % högre lön än de oorganiserade). Han lovade att privata företag som får statliga beställningar inte skall tillåtas motverka facklig aktivitet.

Budget

I den budget som nyligen framlagts ingår en ökad progressivitet i beskattningen. Enligt förslaget är det de rikaste 5 procenten som får ökade skatter, övriga får sänkta skatter. När svenska politiker käbblar om vem som är mest emot bonusar har Obama fått kongressen att besluta att bonusar skall beskattas med 90 %. Hedgefondmäklare får höjd skatt då deras vinster skall beskattas som inkomst av lön och inte av kapital som det varit tidigare. Kryphål i skattelagstiftningen skall täppas till.

Obama stöder ett lagförslag som har vilat några år eftersom det aldrig har antagits av senaten - Employee Free Choice Act – men som nu tagits upp på kongressens agenda igen. Lagen skall underlätta för arbetare att bilda fackföreningar.

Obama har vidtagit andra åtgärder för att stärka arbetarnas position i landet. Bushregimen gav subventioner till företag som ville utlokalisera sin verksamhet till låglöneländer. Det har Obama satt stopp för. Bushregimen utfärdade hundratusentals arbetsvisa till utlänningar, ofta högt utbildade, som fick arbete i USA mot att de krävde lägre löner än infödda amerikaner. Det innebar en effektiv lönedumpning i de sektorer som drabbades. Obama har gett direktiv till utrikesdepartementet och arbetsdepartementet att sluta utfärda sådana visa och att se till att de som har sådana visa bara får anställas om det inte finns en amerikansk behörig sökande.

Vicepresidenten Joe Bidens arbetsuppgifter har – för den positionen - blivit ovanligt många. Bland annat har han översikt över distributionen av stimulanspaketet på över 700 miljarder dollar. Det innehåller satsningar på framför allt grön teknik, utbildning, sjukvård och infrastruktur. Biden är känd för att stå på arbetarnas och medelklassens sida. Vid hans kansli har inrättats en ”middle-class task force”. Den progressiva ekonomen Jared Bernstein har blivit utnämnd till chef för den enheten, vilket lär borga för att den kommer att verka för den breda medelklassens bästa. Bernstein var tidigare verksam vid Economic Policy Institute där han bland annat var medförfattare till ett radikalt reformprogram med titeln ”Agenda for Shared Prosperity”. I sitt invigningstal sa Obama bland annat ”After years of growing inequality it’s time to build truly shared prosperity”.

Märkligt nog står det väldigt litet i amerikanska tidningar om de progressiva åtgärder som Obama i sin egenskap av president kunnat besluta om utan att rådfråga kongressen. Det mediala intresset är nästan helt inriktat på det som rör Wall Street.

Ändrad omfördelning

Sedan Ronald Reagan valdes 1980 har alla amerikanska presidenter medverkat till en omfördelning av inkomster och förmögenheter från botten till toppen i det amerikanska samhället. När nu Obama försöker vända på den utvecklingen och vidtar åtgärder som syftar till att minska den ekonomiska ojämlikheten så är det verkligen fullt berättigat att tala om ”change”.

Inför G20-mötet i London denna vecka har makthavarna i Europa låtit förstå att USA inte längre kommer att vara ett föredöme när det gäller ekonomi, och att man inte längre kommer att underkasta sig diktat från USA när gäller hur världens finanser skall styras. Förmodligen blir det ändå någon form av transatlantisk överenskommelse om skärpta regler för banker och andra finansinstitut och restriktioner för skatteparadis. Däremot tycks EU motsätta sig ytterligare ekonomiska stimulanspaket för att öka efterfrågan.

Något som kan göra det svårt för världens makthavare att förstå sig på Barack Obama är att hans politiska instinkt tycks vara baserad på empati. Att man i EU skulle överväga att ta efter Obamas åtgärder för att minska den ekonomiska ojämlikheten är inte troligt, med den politiska maktkonstellation vi har i Europa i dag. Helst tycks man här vilja gå åt andra hållet.

EU-kommissionen verkar betrakta facklig aktivitet närmast som besvärande handelshinder. Sveriges globaliseringsanpassare nr 1 Kjell Olof Feldt har efter ett uppdrag från Globaliseringsrådet nyligen framlagt en rapport, där han vill ha en ny skattereform och bland annat rekommenderar att värnskatten avskaffas och momsen höjs på matvaror. Regionchefen för Svenskt Näringsliv i Malmö Eva Östling Ollén tycker att Sverige skall följa Danmarks

exempel och sänka marginalskatten.

Man kan se det som en tumregel att varje åtgärd som skall anpassa ett lands ekonomi till globaliseringen och som medför ökad ekonomisk ojämlikhet, på grund av sin negativa effekt på global efterfrågan bidrar till den obalans i världsekonomin som lett till den nuvarande ekonomiska krisen. Den enda politiker på hög nivå som verkar ha insett detta fundamentala faktum, är USA:s president Barack Obama. Om han lyckas i sina föresatser återstå att se. Han har mäktiga motståndare.

Erik Kågström

”Möss och människor” på Lilla Teatern i Lund

Historien måste alltid skrivas om. Det förflutna revideras hela tiden, tyngdpunkterna förskjuts, nya fakta förs i ljuset, gamla slutsatser förkastas och nya (preliminära) ståndpunkter formuleras. Också i våra egna liv.

På Lilla Teatern spelar Dagmargruppen John Steinbecks pjäs ”Möss och människor”, ett drama om vagabonderande lantarbetare i depressionens USA. Jag tror aldrig den har spelats tidigare i Lund. Den har aktualiserats av den kris som inleddes med bostadskollapserna i USA. Åttio år efter 1929 upplever vi upptakten till en global depression. Arbetslösa massor söker sig till jättestäderna, färdas över Medelhavet till Europa och via den mexikanska gränsen till USA. I Sverige går ungdomar arbetslösa eller jobbar gratis mot löfte om eventuell anställning. Utsattheten är densamma nu som då, men omständigheterna skiftar.

Steinbecks lantarbetare söker rimlig försörjning, bostad, ett mått av trygghet och den frihet det ger. Under sökandet försöker de bevara hopp och värdighet i en likgiltig eller direkt fiendlig och farlig omvärld.

Det är George (Per Granvik) som håller drömmen vid liv och driver handlingen framåt. Han planerar, agerar och tar ansvar. Han skyddar - och utnyttjar kanske - sin kamrat, den efterblivne Lennie (Andreas Josefsson) som lever i ständig ångest inför en värld som han inte kan förstå och med ett ömhetsbehov som han är ur stånd att uttrycka. En jätte som hamnar i situationer som han inte bemästrar. Hans svaga punkt är den fysiska styrka han inte kan kontrollera.

Författare som Eyvind Johnson, Ivar Lo Johansson, Moa Martinsson, Harry Martinsson, Jan Fridegård och Lars Ahlin arbetade med liknande teman. De läses inte mycket nu, knappast ens i skolan. Deras böcker är utrensade ur bibliotekens utlåning. Men med den globala depressionen kommer de kanske tillbaka. Och nya berättelser skrivs, böcker som Åsa Linderborgs ”Mig äger ingen”.

Teaterns sätt att skriva om historien är förstås att berätta nya historier, men också att visa nya perspektiv i klassiska dramer eller finna kvaliteterna i sällan spelade eller helt bortglömda pjäser. (Till skillnad från den levande, hela tiden kommenterande teatern, som nu Dagmargruppens uppsättning av ”Möss och människor”, skulpterar filmen en sorts evighetsmonument. John Fords gestaltning av Steinbecks ”Vredens druvor” med ett liknande tema är bild för bild, replik för replik, sekvens för sekvens exakt sådan som den var när den spelades in för mer än 60 år sedan. Förnyelsen finns i betraktarens öga.)

Ulf Rosquist (med erfarenhet som vårdare i Sankt Lars på 80-talet) har regisserat en mycket skånsk version av Steinbecks arketypiska drama. George agerar och talar som en arbetslös diversearbetare på drift mellan Trelleborg och Landskrona. Hans kompis Lennie kunde vara fördriven från en trygg tillvaro på Sankt Lars. Den vidrige kvinnoplågaren Curley (Oscar Stenström) är direkt hämtad från de kriminella gäng som förpestar stad och landsbygd och

hans sensuella fru (Anette Eldh) är en flicka med drömmar om frihet och Hollywood som kunde vara född i Tomelilla. Den enkla scenbilden är vacker och funktionell. Ella Kari Hellströms fiolspel och Daniel Johnssons sång (Summertime) skapar en lyrisk stämning och stöder spelet på scenen.

Hittills har gruppen gjort tre föreställningar. Fredag, lördag, söndag spelar de tre till på Lilla Teatern. Det finns alltså tre chanser att se den. Det är därför det är lönt att diskutera den här i VB. Jag hoppas att någon tar chansen att se en gripande, spännande och tankeväckande pjäs. Den är som teater ska vara, en maskros som lyser några dagar mellan gatstenarna.

Gunnar Stensson

PS. På söndag klockan 18 kommer ett gästspel från Helsingborgs stadsteater: "Tills döden skiljer oss åt" med Göran Stangerts och Kajsa Ernst. En föreställning, en kväll, en illustration till vad jag skrev förra veckan om lånta fjädrar. Men se den gärna, dom är duktiga.

Stormen mot skolpengen i Järnåkraskolan

Det har nu gått ett år sedan det stormiga opinionsmötet om skolan en blåsig april dag i Järnåkraskolans aula. Opinionsstormen handlade inte i första hand om nedskärningarna. Den handlade om skolpengen.

Föräldrar och lärare vet – och de vet det med stor oro och omsorg - att alla barn är individer med särskilda förutsättningar och särskilda problem. De vet att barn utvecklas i olika takt. De vet att nästan alla barn då och då behöver särskilt stöd.

När skolpengen infördes vårterminen 2008 upplevde många föräldrar ett hot mot det egna barnet, ett hot om att det höll på att förlora det stöd som var nödvändigt för dess utveckling. Lärarna upplevde att de höll på att förlora resurser som var nödvändiga för en individualiserad undervisning. Modersmålslärarna och invandrarföräldrarna upplevde att modersmålsundervisningen fördes ut i periferin och försämrades. Den ständiga frågan var: Hur ska det gå för just våra barn när resurserna till skolor och klasser omfördelas enligt det mekaniska skolpengssystemet där varje barn förvandlas från en person med många egenskaper till en summa pengar.

De ansvariga politikerna försökte svara att det fanns en extra resurs i skolpengen för vissa elevkategorier. De påstod att systemet ledde till rättvisa. De påstod att det underlättade planeringen. De påstod att det gav lärare och rektorer mer tid för undervisning.

Men mitt barn har stora problem fast det inte hör till någon av de där kategorierna, ropade ledsna pappor.

Politikerna satt handfallna. De svarade på fel frågor eller teg.

Ni svarar ju inte!" ropade de desperata föräldrarna.

Att kompromissa, lappa och laga

Stormen i Järnåkraskolans aula bedarrade så småningom. Barn- och skolnämnderna skaffade sig ett visst utrymme för att med politiska beslut rätta till de några av de värsta konsekvenserna av skolpengssystemets mekaniska resursfördelning. De lyckades blidka vissa resursstarka föräldrar. Effekterna av i grunden omänskliga system kan alltid mildras något. Det går till viss del att dölja systemfelet genom att lappa och laga och kompromissa.

Men under skolans skenbart lugna yta kokar missnöjet bland föräldrar, elever, lärare och skolledare.

Vårt skolprogram

Vad vill då vi i oppositionen göra med skolan? Detta är en del av vad jag hoppas att vi vill.

- Vi vill avskaffa skolpengen.
- Det är orättvist att sätta ett enhetspris på varje barn.
- Det är orättvist att straffa en skola genom att minska dess resurser när ett barn flyttar bort.
- Det är orättvist att belöna en skola när ett barn flyttar dit.
- Skolpengssystemet är inte bara orättvist. Det är irrationellt.
- Varje elev är en individ med speciella förutsättningar.
- Vi kräver individualisering, motsatsen till den uniforma skolpengen.
- Vi vet att varje klass har speciella förutsättningar.
- Vi vet att varje skola har speciella förutsättningar.
- Vi satsar på varje elev efter behov.
- Vi satsar på varje skola efter behov.

Detta kräver medveten politisk styrning. Det är motsatsen till skolpengsmekanismen.

Resurser till skolan!

När den förra skolbudgeten togs var kommunen rik och på väg att bli rikare mitt i en högkonjunktur som man då trodde var evig. Det var gott om pengar. Trots överflödet gjorde kommunledningen nedskärningar på skolan. Skatterna sänktes.

Nu går vi in i en kärvarer ekonomisk period. De borgerliga kommer säkert att minska grundskolans resurser ytterligare, precis som under 90-talskrisen.

Men i en lågkonjunktur är det viktigare än någonsin att höja kvaliteten i skolor och undervisning. Det kräver att regeringen tar sitt ansvar och tilldelar kommunerna större resurser. Men det kräver också högre kommunalskatt.

Höj skatten!

Det kommer att sägas att det är fel att höja skatten eftersom efterfrågan minskar då människorna får mindre pengar i handen. Men reellt drabbar skattehöjningarna höginkomsttagare som lever i ett konsumtionsöverskott av lyxprodukter. Den konsumtionen behöver inte gödas. Det är också bland höginkomsttagarna det finns mest att återföra till det gemensamma.

Överföringen av konsumtionsmedel till låginkomsttagarna sker genom att sänka avgifter, hyror och andra kostnader samtidigt som tillgången till olika samhällstjänster ökar.

Det gäller att styra konsumtionen från lyx till basvaror och basjänster: skolor, förskolor, lärare, vårdpersonal, vård, omsorg. Det gäller att öka barnfamiljernas och pensionärernas konsumtion.

Gunnar Stensson

Lunds översiktsplan — en översikt

Hade tänkt skriva om detta förra veckan men är glad att det blev uppskjutet, av två skäl.

För det första lyssnade jag på kommunfullmäktiges senaste möte. Där fanns en interpellation om förslaget till översiktsplan, av Anders Ebbesson (Mp), som efterlyste ett alternativ utöver de tre som förslaget innehåller, ett alternativ där Lund kan leva upp till de utsläppsmål som klimatbasutredningen har formulerat. Nu når förslaget bara halvvägs. Ebbesson blev rätt hårt åtgången av de rödare oppositionskamraterna i debatten men han har förstås rätt. När temperaturen och havet stiger och när nederbörden ökar kan vi inte bara låtsas

som att det regnar.

För det andra kom Banverket med sin bedömning av vad spårpengarna räcker till. Det blir inga nya pågatågslinjer före 2022. Det är inte första gången som löftena sviks utan i vissa fall den tredje. Då ska man veta att spårvägen Lund–Dalby inte alls fanns med i planen utan kommer efter i kön, hur långt är okänt. Och att man förutsätter en medfinansiering från staten/Banverket för att projektet alls ska vara möjligt att genomföra.

Målkonflikt

Spårvägen till Dalby är något av en grundbult i översiktsplanen. Somliga hoppades ju att den skulle komma långt tidigare. Ni har väl läst om planerna på en bostadsmässa i Dalby 2018 som ska ha som tema ”Det moderna stationssamhället”. Det blir av allt att döma ett samhälle utan station. Tala om torrsim!

Planen har två mål eller visioner som inte är så lätta att förena. Det ena är att kommunens befolkning ska växa med närmare 50 procent, det andra att nya större bostadsområden ska ligga inom en kilometers avstånd från en tåg- eller spårvagnshållplats (eller på en halvmils cykelavstånd från Stortorget). Skälet är förstas klimathotet, något som utredningstexten tar på stort allvar även om den inte förmår att formulera alla konsekvenser.

Folkökningen är inte osannolik. Stad, inte landsbygd, är idealet för den unga, sparsmakade generationen och vi bör räkna med fortsatt inflyttning från trakter med sämre livskvalitet av typ Österlen. Och näringslivet är dynamiskt, även om man kan ha sina dubier om (Sony)Ericssons framtid.

Då behövs Dalby som avlastning. Löser sej dilemmat med en rödgrön regering? Inte säkert. Det är socialdemokratiska regeringar som har skjutit upp de tidigare utbyggnadsplanerna.

Den goda jorden

Var kan man då bygga? Jo i anslutning till befintliga järnvägar. Att anlägga nya hållplatser är mycket billigare än att dra nya spår.

Alla alternativen tänker sej också en stark utbyggnad av Stångby och kanske en viss utbyggnad av Håstad, fast där hamnar man lätt på alltför långt avstånd från hållplatsen i Örtofta, på andra sidan gränsen till Eslöv. Ett av alternativen tar upp den gamla idén att bygga ett samhälle kring Vallkärra station på Västkustbanan. Ett gemensamt problem med Stångby, Håstad och Vallkärra är emellertid att den nya bebyggelsen hamnar på, som utredningen betonar, Europas bästa åkerjord.

En hållplats som har fallit bort i planen är den vid Klostergården. Eftersom det förutses fyra spår mellan Lund och Malmö finns det plats i tidtabellen för fler tågstopp, och en sådan hållplats skulle ett stort underlag, som kunde ökas ytterligare genom lämplig förtätning på Väster.

Automobila kunder på Mobilia

En annan fråga som ägnas stort utrymme i planen är butikslokaliseringen.

Några minns kanske Lundavänsterns kampanjer för tjugo år sen om att decentralisera servicen från stadskärnan ut till olika stadsdelscentra. Nu är det som bekant annat ljud i skällan eftersom stadskärnan och cityhandeln är kris. Problemet stavas i stället Nova och Mobilia.

Novas försvarare säger att anläggningen visst inte är något stygt externt köpcentrum eftersom den ligger inom stadsbebyggelsen och kan nås med cykel och kollektivtrafik. Planförslaget tar effektivt död på det argumentet med ett diagram som visar att 82 procent av Mobilians kunder kommer dit med bil, 17 procent gåendes eller cyklandes och en ynka procent med buss. (Borgarna drev i torsdags ändå igenom en utbyggnad av Mobilia. Göran Brinck (M) påstod att det skulle bli ett stadsdelscentrum när översiktsplanens idé om bostäder utmed Öresundsvägen hade förverkligats.)

Det måste finnas butiker med hyggligt sortiment och hyggliga priser inom en kilometer från

bostaden annars tar folk bilen, visar utredningen. Samma slutsats dras för övrigt av vänsterpartiets lokala dörrknackare.

Att spå om framtiden

Det är svårt att planera under kapitalismen, och har förresten inte heller varit så lätt under försöken till socialism. Planen sträcker sej fyrtio år framåt i tiden och på den tiden hinner en del hända i de så kallade omvärldsfaktorerna. År 1942 fick Lund en kvalificerad generalplan som är berömd i planeringshistorien. Den tänkte sej en flygplats på Klostergården.

Planens prognoser och förslag bör därför inte tas på alltför stort allvar. Men förslaget är ett intressant dokument att läsa. Och innehållsrikt. Där står till exempel om vikten av att värna om yrkesfisket av gös, abborre, gädda och ål i Vombsjön.

Gå därför till ditt lokala bibliotek och skaffa ett gratisex av planen.

Gunnar Sandin

Vad var bonuskapitalismen för en sorts kapitalism?

Nu när regeringen och en del uppmärksammade storbolag gått till bonusreträtt, och LO:s företrädare fått stå till svars för sin del i frikostigheten, kan man undra vad bonuskapitalismen var för en sorts kapitalism. De fasta och rörliga ersättningar som bonusdirektörerna har fått, handlar uppenbarligen inte om ersättning i förhållande till nerlagt arbete. Det är inte möjligt med så svindlande belopp. Det direktörerna har fått kan knappast betraktas som lön. Men om det inte är lön, vad är det då?

En bonusdirektörs anställning skulle kunna ses som ett slags förläning. När man upptas i finansadeln förlänas man en ägarroll med maktbefogenheter och med rätt till uttag från egendomen. Som företagsledare arbetar man då inte för ägarna på vanliga anställningsvillkor, utan man har blivit upptagen i ägarklassen för att representera ägarnas intressen.

Den gamla kretsen av ägare har inte klarat av att själv förvalta och utvidga sina rikedomar. De har behövt ta upp nya aspiranter i sin krets. Förutom dessa traditionella kapitalägare finns det också en ny sorts stora ägare, pensionsfonder, försäkringsbolag och liknande. De har också behövt anställa kapitalförvaltare, och har mer eller mindre öppet dragits in i samma slags förläningsmönster. Förutom de senaste skandalerna där det smusslats med kapitalöverföringarna kan man t ex tänka på Skandia för några år sen, och deras program för direktörernas *wealth building*.

Förläningsekonomin är knappast borta för gott även om det just nu blivit bonusstopp, eftersom de gamla ägarna fortfarande behöver vasaller. Medan nyrekryteringen till finansadeln dämpas under en tid framöver, kan ändå åtminstone pensionsfonderna passa på att ändra kurs, och börja ta de långsiktiga intressen på allvar som de egentligen ska företräda. De borde anställa ekonomer som är inriktade på realekonomi och hushållning med begränsade resurser, och göra sej av med de närsynta spekulationsekonomen som inte kan sätta in ekonomin i sitt mänskliga och globala sammanhang. Det som fackliga företrädare i fondstyrelser försummade när de på sin höjd kunde reservera sej, har de nu chans att ta igen, när kapitalbubblan spruckit, och den enda vägens politik har nått vägs ände. De är inte tvungna att låta samma sak hända igen.

Lars-Åke Henningsson

Den ekonomiska krisen

Jag tror att den ekonomiska kris vi nu har kommer att bli långvarig. Risken är att, när det väl vänder så står nästa kris runt knuten. Min tro bygger på att mycket av produktionen bygger på konsumismen, snart orkar vi helt enkelt inte konsumera mer.

Jag är ingen ekonom, men det finns erfarenhet, inte dum att ha. Jag vill dela upp de 60 senaste åren i två tidperioder. 1950-75, ca 25 år. och 1976-2009, knappt 35 år. Att jag väljer dessa perioder finns en tanke, eftersom perioderna framförallt har skillnader som ger kunskap. Det finns två saker som förenar dessa bägge perioder. Produktionen ökade kraftigt i bägge perioderna. Mellan tummen och pek fingret tror jag att vi dubblade produktionen i första perioden och gjorde om det i den senare perioden. Vi har alltså ungefär fyrfaldigat produktionen de senaste 60 åren. En annan sak som är lika är att kvinnorna kom ut i arbetslivet.

Skillnaderna

Men det finns mycket som skiljer. I första perioden höll vi arbetslösheten i schack. Det fanns perioder, där vi knappast hade någon arbetslöshet alls. Vi fixade detta genom att gå ner i arbetstid, från 48-40 timmar. I andra perioden har vi nästan inte alls sänkt arbetstiden och arbetslösheten har bitit sig fast. Tidvis kan man tala om massarbetslöshet. Trots att vi nu producerar mer än ca fyra gånger mer än för 60 år sedan så har vi massarbetslöshet. Det verkar alltså inte finnas något självklart samband mellan hög produktion och låg arbetslöshet.

I den första perioden hade vi ingen statsskuld, alltså bara tillgångar. I den andra har statsskulden ökat kraftigt efter flera ekonomiska moras. Därmed kommer jag in på att vi enbart hade socialdemokratiska regeringar i den förra perioden medan vi haft borgerliga regeringar under snart 12 år den senare perioden. Borgarna har inte förstått att välfärd kräver höga skatter. Det är under borgarnas tre regeringsperioder som statsskulden skapats.

En annan skillnad, som jag hoppas återkomma till, är att vi under den första perioden inte hade någon atomkraft medan vi nu har runt 60 TW. Det verkar inte heller finnas något som talar för att god tillgång till atomkraft förbättrar sysselsättning, kanske är det tvärtom. God och därmed relativt billig el innebär maskiner fler robotar och datorer.

En annan sak, kanske viktigast är att den produktion vi hade i första perioden drevs, i hög grad, av eftersatta behov. Vi behövde bygga mycket och beslutade om ett millionprogram. Välfärden behövde byggas ut. med barnomsorg, skola och bättre sjukvård, säga vad man vill om sjukvården nu men den är överlägsen den vi hade då. Det är det här argumentet som gör att jag tror att krisen blir långvarig, nu drivs produktionen i hög grad av konsumismen, som kan undvaras. Jag skall komma med en säkert kontroversiellt åsikt. Vi borde stannat vid 1975 års levnadsnivå. Redan då hade vi det bra, vi hade det så bra att vi hade haft utrymme att höja skatten och därmed utveckla välfärden, vi hade råd att göra samhället mer jämställt och jämlikt. Vi i den rika världen borde gått in för 0-tillväxt redan 1975 och i perspektiv av hur världen ser ut var vi i Sverige stenrika redan då.

Slutsats

Min slutsats är att det blir allt svårare att hålla ner arbetslösheten när konsumtionen i hög grad drivs av varor som inte är oundgängliga. Om vi i det läget envisas med att inte sänka arbetstiden, samtidigt som vi producerar allt mer per tidsenhet så är det nästan ett matematiskt faktum att arbetslösheten kommer att öka.

En kommentar: hur kan regeringen se hur byggmarknaden säckar ihop så att vi inte kan tillfredställa ett mänskligt grundbehov, utan att göra något?? Jag hoppas få återkomma, i dessa spalter, om särskilda artiklar om sysselsättningen och atomkraften.

Sven-Hugo Mattsson, Demokratisk Vänster

Sol och Vår

Solen skiner över både onda och goda. I vårens tid också över mig.

Fast jag inte fick den där struntsumman som jag så väl behövde. Till den nya flygeln för alla gäster som så gärna vill bo kvar ute hos oss över natten, till söndagens brunch.

Våra fester börjar få så fin form – vi är nu etablerade festfixare, ingen kan bjuda så generöst och genomtänkt som vi. Vår gästbok av fylld av tacksamma utrop från Marcus och Percy och alla andra vänner. Hur kan någon missunna oss denna tillbyggnad, när vi kan vara till sådan glädje för våra medmänniskor!

Två fattiga miljoner – en petites i dessa tider. Och hela idén har liksom förfuskats, solkats ner av avund och elakhet. Och rangordningen är raserad. Tilltron. Den som är grunden till all framgång. Den där tilltron som gör att man får vara med. I klubben. För utan den ekonomiska rörelsefriheten blir man lämnad utanför den klubb där allt som har betydelse för ens fortsatta liv och framgång avgörs.

Det är som att bli vingklippt, avklädd, förnedrad. Vilken skam! Nyckeln till all utveckling har tagits ifrån mig. Det är nedrigt och orättvist. För jag är värd allt jag jobbat och slitit för, varendaste miljon. Och gudarna ska veta hur väl jag förvaltade mina pund!

För vem har maken till min arbetsdisciplin – jag har inte missat en arbetsdag under hela min karriär på SEB. Inte ens under våra konferensresor till Sydafrika och Galapagos har jag slösat bort dyrbar tid på sovmorgnar. Nej, upp med tuppen till gym och rejäla golfrunder – kroppen ska vara i heltrim, representativ. De nödvändiga plastikingreppen har aldrig någonsin utförts under arbetstid, fattas bara!

Och inte har jag ens snuddat vid tanken på att planera för skatteflykt, som Percy och PG. Nej, jag är trogen mitt land och min bank. Jag har alltid känt mitt stora ansvar som en hederssak. Och nu ifrågasätts allt jag sätter så högt: att ett gott arbete på en hög post ska värderas och uppskattas efter förtjänst.

Istället får jag medlidsamma blickar från mina manliga kolleger som tidigare alltid beundrat mig för min arbetsdisciplin och höga ambition. De verkar tycka att jag får skylla mig själv. Att jag borde skämmas. Skämmas för vad! Jag som alltid gjort allting rätt, aldrig fallerat eller tvekat inför att ställa upp.

Kan det vara så enkelt som att jag har haft otur, hamnat i het luft vid precis rätt tidpunkt – en olycksam timing. Och kollegerna har ju sina egna flyglar och fallskärmar att bevaka, sina egna liv att skydda. För att vara solidarisk med en olyckssystem krävs mod. Det ser jag nu att de inte har. Det gör ont!

Kan det vara så att mitt yttre som jag hittills alltid prisats för nu blivit mitt fall? Att vara vacker, kvinna, och chef – det blir nu misstänkliggjort. Som att jag bara är en vacker maskot, en som utnyttjats som omslagsflicka. Var den senaste operationen kanske droppen?

Vem vill nu komma till vår rådjursjakt?

Vi kanske inte ens behöver bygga den där flygeln!

Annika Falkengren med hjälp av

Birgitta Frostin